

Nederlanders verbindt, niet verwaarlozen, toch is men er veel meer op uit, om elkanders geestelijke en zedelijke belangen te verzorgen, om in het vaderland belangstelling te waken voor het land waar men thans woont, en vooral ook op den Zondag samen te komen, om dan in eigen taal Gods Woord te hooren prediken.

Spoedig werd contact gekregen met een comité dat zich inmiddels hier in Nederland gevormd had en waarin zitting hebben de heeren Mr A. J. L. van Beek Calkoen als voorzitter; Dr A. G. Barkey Wolf als secretaris; H. J. Kouwenhoven als penningmeester; verder de professoren Dr F. W. Groshuis, Dr K. Dijk en Dr K. Schilder en ook de heer D. Huinink te Veere.

Intusschen zat men in eigen kring niet stil. Reeds werd enkele weken geleden het eerste nummer van een maandblad uitgegeven, dat de bedoeling heeft, de gemeenschap onderling te bevorderen en ook anderen tot medeleven op te wekken.

Vooraf werd met de prediking een aanvang gemaakt. De Winter van Antwerpen was de eerste, die na een voorloopig bezoek van Dr Barkey Wolf officieel voor den gereformeerden kring optrad. Het was gelukkig, dat hij dit doen kon. Zelf had ik in 'leind van Januari moeten bedanken, omdat ik mijn werk, na een griep-aanval, juist weer had hervat. Doch toen er opnieuw een uitnodiging en nu voor Paschen, kwam, meende ik den kerkeraad vergunning te moeten vragen, mijn dienst door een plaatsvervanger te mogen laten waarnemen; wat ook terstond werd ingewilligd. Zodoende was, wat dit betreft, de weg gebaad.

Ook de voorzitter van het Nederlandsche comité Mr van Beek Calkoen, stak de zee over, om gedurende den Paaschtijd te Londen te zijn, en vooral om de verdere organisatie nader te bespreken.

Later volgt nog meer.

K. S.

Een stem uit Amerika.

In „The Standard Bearer“ van 1 Mei 1937 schrijft Rev. H. Hoeksema onder den titel: „Dr Hepp over de vereeniging van beide naturen van Christus“ o.a. het volgende:

„Hier is allereerst op te merken, dat heel de bestrijding van Dr Hepp, voorzover het de „schematische“ voorstelling betreft, berust op deze ééne aanhaling. Wel verwijst hij ook naar andere uitspraken in het boek van Dr Vollenhoven, zooals b.v. de instemming, die deze betuigt met de uitspraak der Cappadociërs, dat „indien Christus niet volledig mensch was en is, ook de Zijnen niet door Zijn lijden volledig zijn verlost“, en met de formule van de synode van 377, dat de Zoon van God „een volledigen mensch heeft aangenomen; zoowel als met de uitspraak van Augustinus, dat de tweede Persoon van het „godelijke wezen den mensch Jezus Christus aannam“. Maar feitelijk berust heel de bestrijding van Dr Hepp toch op de ééne aanhaling boven weergegeven. Dat maakt de brochure niet sterk. Het is wel eenigszins bedenkelijk om iemand te veroordeelen en van zoovele en zoo gruwelijke ketterijen te beschuldigen, als Dr Hepp bij gevolgtrekking doet, op grond van een enkele aanhaling uit een boek van driehonderd pagina's, ééne aanhaling, die bovendien ook nog niet uit het boek zelf, maar uit ééne aanteekening genomen is.

En de allereerste gevolgtrekking, waarop alle andere rusten, die Dr Hepp uit deze aanhaling maakt, is uitgedrukt in de woorden:

„Maar is uit dit alles een andere gevolgtrekking te maken dan dat zonder menschen persoon de Middelaar geen volledig mensch zou zijn en dat de tweede Persoon met de menselijke natuur ook een menschen persoon heeft aangenomen?“ p. 28.

De gevolgtrekking is dus: Christus heeft bij Zijne vleeschwording met de menselijke natuur ook een menschen persoon aangenomen; ergo, Christus is twee personen!

En let er wel op: dit reeds is een gevolgtrekking van Dr Hepp. Nergens wordt dit met zoovele woorden door Dr Vollenhoven geleerd.

En uit deze eerste gevolgtrekking worden voorts alle andere gevolgtrekkingen gemaakt. Als de eerste gevolgtrekking niet met absolute noodwendigheid volgt uit de aanhaling van Dr Vollenhoven door Dr Hepp gemaakt, dan vallen ook alle andere consequenties. Dat maakt de bewijsvoering van Dr Hepp m.i. precair.

Want alles komt hier tenslotte aan op deze ééne vraag: volgt uit de aanhaling uit Dr Vollenhovens boek met volstrekte logische noodzakelijkheid, dat deze leert, dat Christus een menschen persoon heeft aangenomen en twee personen is? Laten de woorden van Dr Vollenhoven geen andere mogelijkheid over, geen andere verklaring toe?

Dr Hepp meent: er is uit dit alles geen andere gevolgtrekking te maken.

Met de waarheid van deze bewering staat of valt zijn heele brochure.

Laat ons dan eens zien.

Ik bedoel thans in 't geheel niet om vast te stellen, wat Dr Vollenhoven in de bovengenoemde aanhaling heeft bedoeld. Nog veel minder ligt het in mijne bedoeling hem te verdedigen. Het is mijn overtuiging, dat de laatste twee zinnen van de alinea door Dr Hepp uit Vollenhovens boek aangehaald, metterdaad behoefte hebben aan nadere verklaring. En om die laatste twee zinnen gaat het uitsluitend. Ze zijn:

1. Tegenwoordig wendt men hem ook wel in 't nominalistische kamp aan: de menselijke natuur van den Middelaar zou niet onpersoonlijk maar onpersoonlijk zijn!

2. Wat men de uitdrukking zoo op, dan is ze mono-fysitisch (behoorende bij de leer, dat er slechts ééne natuur in Christus is, H. H.) en dus te verwerpen.

Ik meen, dat deze zinnen behoefte hebben aan nadere verklaring. Maar dan door den schrijver zelf. Ik gevoel mij niet in staat om zulk een nadere verklaring te geven. Precies wat Dr Vollenhoven hier bedoelt, is mij niet duidelijk, is mij ook

niet duidelijk geworden, nadat ik geheel het verband nog eens nagelezen heb, waarin de aanteekening behoort. Ik geloof ook niet, dat Dr Hepp dit kan doen. Beter ware het geweest, indien Dr Hepp aan Dr Vollenhoven zelf verzocht had, zich hierover nader te verklaren. En dit is blijkbaar niet geschied."

Daarna laat Rev. Hoeksema zien, dat de gevolgtrekking van Dr Hepp niet de eenig mogelijke is, om te besluiten met deze conclusie,

„dat bovenstaande genoegzaam bewijst, dat Dr Hepps gevolgtrekking niet de eenig mogelijke is. Het is altijd gevaarlijk iemand gevolgtrekkingen aan te wijzen, die hij niet aan wil.

En als deze eerste gevolgtrekking niet noodzakelijk is, dan zijn ook alle andere consequenties niet met logische noodzakelijkheid uit Dr Vollenhovens voorstelling te maken.

En tevens bewijst dit wel, dat ook indien we vasthouden aan de goede belijdenis, dat de twee naturen van Christus in den éénen Persoon vereenigd zijn, hier nog wel vragen liggen, die betere bespreking waardig zijn dan die van ééne verketterende brochure.

Voorts zou ik rustig willen wachten, tot Dr Vollenhoven zichzelf heeft verklaard."

Laat mij aan het bovenstaande nog het volgende toevoegen, dat Prof. Vollenhoven het hartelijk eens is met onze Geref. belijdenisschriften, ook waar deze over de menselijke natuur van den Middelaar spreken en over de vereeniging van deze menselijke met de goddelijke natuur. Zijn bezwaar raakt slechts den in de dogmatiek (het wel, niet in de Heilige Schrift noch in de belijdenis, maar slechts in de wetenschap) gebruikte term: „de onpersoonlijke menselijke natuur van den Christus“.

Het is dus een zaak van wetenschappelijke terminologie, waarover altijd te praten valt.

En het bezwaar van Prof. Vollenhoven rust op dezen grond, dat hij meent te kunnen aantonen, dat deze term uitgaat van een wijsgeerige opvatting van den mensch, die zich niet verdraagt met de beginselen der Heilige Schrift, welke voor een calvinistische anthropologie maatgevend zijn. Immers altijd, wanneer de dogmatiek spreekt over de menselijke natuur, dus ook over die van den Christus, gaat ze uit van een bepaalde wijsgeerige conceptie omtrent de menselijke natuur. Maar het maakt natuurlijk verschil van welke conceptie ze bewust of onbewust uitgaat.

De zegswijze: „onpersoonlijke menselijke natuur“ nu steunt — volgens Prof. Vollenhoven — op een subjectivistische wijsbegeerte, d.i. een wijsbegeerte, die het subject vergodelijkt, die in het menselijk subject aan een bepaald deel souvereiniteit, zelfgenoegzaamheid, toekent, welke aan God alleen toekomt.

De strijd van Prof. Vollenhoven gaat dus allerminst tegen de belijdenis, doch tegen de wijsbegeerte van links en hij wil de oogen van onze Geref. beoefenaars der dogmatiek openen voor het gevaar, dat hen van die zijde bedreigt ook in hun terminologie.

Het bezwaar tegen genoemde term komt dus ook niet op uit een verborgen gehechtheid aan de ketterij, dat de Christus een **persoonlijke** menselijke natuur zou hebben. Heel dit dilemma moet verworpen worden. En de Geref. dogmatiek zoekt naar een uitdrukkingwijze, die steunt op een wijsbegeerte, die niet uitgaat van valsche probleemstellingen, maar die ook in haar anthropologische conceptie ernstig rekening houdt met het Woord van God.

's-Gr.

J. M. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Sprang: Cand. B. A. van Lummel te Willemstad en Cand. B. J. A. Streefkerk te Rotterdam.

Voorburg (2e pred. plaats): P. K. Keizer te 's-Grevelduin-Capelle en J. C. J. Kuiper te Arnhem.

Beroepen te:

Sprang: Cand. B. A. van Lummel te Willemstad.

Aangenomen naar:

Bierum: B. Slingenberg te Echten (Fr.).

Bedankt voor:

Schettens-Schraard: E. A. van Es te Warns.

Intrede te:

Huizum (Fr.): W. v. d. Heide. Tekst: Joh. 15:22.

Nunspeet: M. J. van Dijken. Tekst: Ex. 38:1a, 8a en 18.

Schiedam: W. de Graaf. Tekst: Col. 1:28 (3 Juni).

Afscheid van:

Hoogersmilde: W. Scheele. Tekst: Hebr. 13:20.

Dr. S. Groenewald, †

Vrijdag 4 Juni is te Leiden geheel onverwacht, in den ouderdom van 66 jaar, overleden Dr S. Groenewald, em.-predikant van de Geref. Kerk te Terneuzen.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

Cand. W. de Graaf is door de classis Groningen der Geref. Kerken na afgelegd praeparatoir examen, toegelaten om te staan naar het ambt van dienaar des Woords. Hij zal gaarne des Zondags de Kerken dienen en een eventueel beroep terstond in overweging nemen. Zijn adres is: Tuinbouwstraat 11, Groningen.

Theol. School te Kampen.

Op de te 's-Gravenhage gebonden Particuliere Synode van de Geref. Kerken van Zuid-Holland-Noord is benoemd tot primus curator van de Theol. School te Kampen (vacature K. Dijk), Dr H. Meijering te Katwijk a. d. Rijn, tot dusver secundus. Dr J. G. Feenstra te Scheveningen is benoemd tot secundus.

Cand. D. J. Scholten.

Verloopen Zondag heeft Dr J. A. Berghuis aan het einde van den avonddienst in de Geref. Kerk van Winschoten enkele

woorden van dank en waardeering gericht tot Cand. Scholten, wiens diensttijd voor vastgestelden termijn als hulpprediker bij die kerk met 1 Juni was beëindigd. Met name werd vermeld zijn werk in de Evangelisatie.

Het adres van Cand. Scholten is thans: Prins Bernhardlaan 245 te Zutphen, telef. 882. Gaarne zal hij des Zondags de Kerken dienen en een eventueel beroep in overweging nemen.

11e Provinciale Ouderlingen-Conferentie.

In de 11e Provinciale Ouderlingen-Conferentie, te houden op Woensdag 16 Juni 1937 te Zaandam, komt in behandeling een ingekomen vraagpunt betreffende het onderwijs in Schrift en Belijdenis aan Evangelisatie-objekten, door hr. N. Baas uit Amsterdam, en een referaat van Dr G. C. Berkouwer uit Amsterdam-Oost, over: „Schriftcritiek en haar bestrijding“.

Vraagpunt.

Indien als vrucht van den evangelisatie-arbeid personen het verlangen te kennen geven nader in de Schrift te worden onderwezen, moet dit alsdan ambtelijk geschieden of kan dit onderwijs worden gegeven door een der arbeiders in dat werk?

Zoo ja, dienen hiervoor alsdan geen nadere regelen te worden gesteld, en ten opzichte van dengene die onderwijst en ten opzichte van de te behandelende stof? Wanneer begint alsdan het verder ambtelijk onderwijs in Schrift en Belijdenis?

Beantwoording.

1. Zooveel mogelijk moeten voorwerpen van evangelisatie onderwezen worden op een gewone catechisatie, tenzij:

a. dit niet zonder schade voor die catechisatie kan geschieden, b. dit voor het onderwijs der personen zelve onprofiteel zou zijn.

2. Ingeval een bijzondere catechisatie voor evangelisatie-objekten moet worden ingesteld, valt hierbij te onderscheiden tusschen:

a. voor-catechisaties, die bedoelen tot het volgen van een gewone catechisatie voor te bereiden, b. eigenlijke catechisaties, ingesteld ter vervanging van de gewone catechisatie.

3. Deze bijzondere catechisaties kunnen nog nader worden onderscheiden in:

a. gemengde catechisaties, ook voor gewone catechisanten toegankelijk, b. zuivere evangelisatie-catechisaties, c. huis-catechisaties.

4. Het geven van catechetisch onderwijs behoort in strikten zin tot den Dienst des Woords. Zoo het noodzakelijk is van hulpdiensten gebruik te maken, moet dit geschieden op aanstelling en onder toezicht van den kerkeraad.

5. Principieel verschilt de evangelisatie-catechisatie, wat de leerstof betreft, niet van de gewone catechisatie en heeft dus te zijn: onderwijzing in de hoofdsom der christelijke leer. Daarom kunnen allerlei leerboekjes, hoe goed ook, nooit hierbij de plaats van den Catechismus als wettig leerboek onzer kerken innemen.

6. Wat de methode betreft, zij opgemerkt:

a. dat zoo eenigszins mogelijk de hoofdzaken uit het hoofd moeten worden geleerd,

b. een ruime gelegenheid tot het stellen van vragen moet worden gegeven,

c. dat zulk een catechisatie, behoudens noodzakelijke uitzonderingen, minstens een jaar moet worden gevolgd.

Schriftcritiek en haar bestrijding.

Stellingen:

1. Sinds Dr A. Kuyper sprak van de bedenkelijke strekking der Schriftcritiek voor de gemeente des levenden Gods, is deze bedenkelijkheid er niet minder op geworden.

2. De grootste gevaren voor de gemeente liggen niet zoozeer in de verwerping van alle openbaring en mitsdien van alle Schriftopenbaring, maar in de door velen nagestreefde synthese tusschen Schriftcritiek en Christelijk geloof.

3. Dat de Schriftcritiek geheel den leden onzer kerken langs gaat, en dus geen punt van overweging behoeft uit te maken voor den arbeid der ouderlingen, is op grond van de ambtelijke ervaring niet te handhaven.

4. In de bestrijding van de Schriftcritiek hebben we ons te wachten voor de gevaren van een onzuivere apologetiek en voor het overbrengen van het vraagstuk op het niveau van een rationalistisch debat.

5. In verband met stelling 4 zal de neiging tot critiek nimmer mogen worden losgemaakt van de totaal-instelling tegenover God en Zijn dienst.

6. Met nadruk moet worden vooropgesteld, dat de aanvaarding van de Heilige Schrift als het onfeilbare Woord Gods een zaak is en blijft van geloof.

7. Bij dit uitgangspunt en met inachtneming van het in stelling 5 genoemde kan een bespreking van moeilijkheden vruchtbaar zijn zonder te ontaarden in een onvruchtbaar debat.

8. In verband hiermee moet tenslotte ook van uit de critiek, die van allerlei zijden op de Heilige Schrift wordt uitgebracht, het onderzoek van het Woord Gods en zijn a priori in het geloof aanvaarde harmonie grooten nadruk ontvangen.

9. Dat op grond van het bovenstaande van den ouderling wetenschappelijke scholing zou moeten worden geëischt, berust op een misverstand zoowel van het karakter van het ambt als van dat der Heilige Schrift.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Vlaardingen: J. A. Riekel te Delft.

Bedankt voor:

Sneek: W. Heerma te Aalsmeer.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bedankt voor:

Bruinisse: J. Vreugdenhil te Kampen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Broek op Langendijk (toez.): H. J. Groenewegen te Wateringen.

Kerkdriel: J. J. van Oosterzee te Oosterhienrum.

Overlangbroek (toez.): Cand. D. v. d. Ent Braat, hulppred. te Leiden.

Weesp: C. B. Holland te Putten.

Aangenomen naar:

Brandwijk (toez.): Cand. C. Streefkerk te Ameide.

Ridderkerk: C. v. d. Boogert te Zuid-Beijerland.

Bedankt voor:

Assen: J. Eikema te Schagen.

Emmes-Buiten: J. R. Cuperus te 's-Grevelduin-Capelle.

Engelen (N.-Br.): Cand. A. G. H. Kroneman te Driebergen.

Nieuwe Pekela (toez.): H. I. J. Talens te Sloten.

Waverveen: Cand. J. v. d. Heuvel te Delft.

Wijngaarden: Cand. C. Streefkerk te Ameide.

Intrede te:

Aalborg en Heesbeen: Cand. P. J. Monster. Tekst: 1 Sam. 3:10b.

Leersum: H. A. Jellena. Tekst: 2 Cor. 3:5 en 6.

Ootmarsum: Cand. T. H. J. Nijland. Tekst: Rom. 16:27.

Afscheid van:

Bennekom: B. G. C. Steenbeek. Tekst: Jes. 53:10.

Overleden:

B. Gijzel, pred. te Amsterdam, 51 jaar.

Mede
Bru
Me
Dr
Drs
Erm
's-G
Phil
Ds

Alle
Prof.

INHOUD:
de Schri
— Kerke
tot sym
naderen.
versiteit.
1637—193
Literatuu
Adviezen
strijd ron
— Opvoe
schouw.

In ons
neer we
object, d
we willen
weert, h
dat zoo a
makend.

Hier k
Hepp wil
bepalen t
object be
waarhede
wereld b

Dit toe
grond vo
voor de
jeel. He
zekerheid
denken. I
tuitief
trouwens
geval is.
van één
aanwezig
zekerheid.
De kennis
nl. uit de
we in dit
van onzer
noemd we
in onzen
maar is v
divinitatis.
bestaan, v
datgene, v

We kor
clusies, v
geldt voor
Dr Hepp
generale
ben tusse
menon" v

Deze zij
verbijnd
verschijns
zen (het r
Wannee
prima pri
geometris
van het b
doorgaaf
verheffen,
zeggen: a
en de n o

Zoo bre
boek van
schrijver
neer hij ui
er volle

1) c.f. de t